

DOPIS Z TAIZÉ
pro živou realizaci Koncilu mladých

Vychází měsíčně

Zvláštní číslo

V tomto čísle jsou uvedeny dva texty, které byly napsány v Africe a uveřejněny 28. prosince 1978 v Notre Dame de Paris během evropského setkání koncilu mladých, který shromáždil tisíce účastníků, přijatých na více než 100 farách Paříže a jejích předměstí, od 27. do 31. prosince: "Akta 1979 koncilu mladých" a "Údiv jedné lásky."

Dopis z Taizé příštího měsíce bude znovu hovořit o čase, stráveném v Africe, i o setkání v Paříži.

Mezi nejchudšími v Mathare Valley

Se skupinou mladých, přislých ze všech kontinentů, jsme se letos ponořili do nejchudší čtvrtě v Nairobi, Mathare Valley. Během několika týdnů jsme sdíleli nezdravé životní podmínky této nouzové čtvrtě o sto tisících obyvatelích, kde stoky protékají v ulicích na povrchu země.

Byli jsme varováni před nebezpečím, které riskujeme tím, že se chceme ubytovat tam, kde nebydlí žádný běloch. O této čtvrti se říká, že je místem, kde vládne strach, násilí, alkoholismus, krádeže. Byli jsme však přijati těmi nejchudšími tak, jako členové jediné rodiny.

V baráku, stlučeném z odpadních prken, z kusů plechu a lepenky, bez vody či elektřiny, obýváme dvě místnosti. Jedna slouží jako kuchyně, v druhé probíhají bez přerušování modlitby. Večer jsou obě místnosti pokryty kusy kartonu a rákosím a spíme tu na zemi. Na obou stranách baráku jsou našimi nejbližšími sousedy čtyři rodiny. Pronikají k nám plechem všechny zvuky z ulice, z tranzistorů a křik dětí.

Sratr Roger navštívil před svým příjezdem do Mathare Valley Jižní Afriku, aby se tu modlil s obyvateli Sowete v Johannesburgu a s obyvateli nouzové čtvrtě Crossroads, umístěné na samém kraji mysu tak blízko u moře, že jí hrozí nebezpečí, že bude spláchnuta. Na zpáteční cestě prožil vánoce v Habeši v jednom starobinci v Addis-Abebě.

Nalézáme se na kontinentě, kde se ke kmenovým a rasovým předělům přidružují předěly další, importované z Evropy, především rozdělení mezi církvemi: jen v Keni existuje několik stovek denominací. A v této situaci jsme prožili "podobnoství náboženské obce", vytvořené námi a mladými obyvateli Mathare Valley, kteří se k nám přidali. A zde, během meditace o církvi, jsme sepsali "Akta Koncilu mladých pro 1979."

Akta 1979 Koncilu mladých

Po dlouhá léta sdružoval koncil mladých ke společnému hledání statisíce osob různých tendencí a hnutí po celém světě. Letos jsme přišli do Afriky, abychom si zopakovali návrhy, které přicházely k našemu sluchu ze všech kontinentů. Ve vší své různosti se hlasy mladých, přicházející odevšad, setkaly v jednom bodě: jedna zima skončila, jedno jaro Církve je na prahu.

Od samého počátku své přípravy, v r. 1970, byl koncil mladých prodchnut jistotou: "Zmrtvýchvstalý Kristus nám připravuje nové jaro Církve, Církve oprostěné od prostředků moci, ochotné sdílet vše se všemi, která bude místem sdílení, jež bude viditelné pro veškeré lidstvo." O čtyři roky později, při zahajování Koncilu mladých, "první dopis lidu Božímu" vyzýval církve, aby se stala "lidem blaženosti, bez potřeby jiné jistoty než je Kristus, lidem chudým, kontemplujícím, vytvářejícím mír, nositelem radosti a osvobozujícího svátku pro lidi." A ve dvou dopisech, napsaných v Kalkuttě a na Čínském moři, byla adresována naléhavá výzva církvim, aby realizovaly v životě pádobenství sdílení tím, že se oprostí po etapách od všeho, co není naprosto nezbytné. Mnoho lidí se dalo na cestu, ale ze strany církevních organizací zůstala tato výzva bez konkrétní odpovědi.

Zároveň jsme se během těchto čtyř let vydali hledat tento lid blaženosti na všechny kontinenty. Byli jsme přesvědčeni, že to bude především u těch nejchudších, u lidí přinucených k mlčení, kde najdeme odpověď na své očekávání. Tím, jak nás přivítali bratrsky a s vůlí s námi všechno sdílet, jsme u těchto mužů a žen spatřili vlastníma očima Eva ngelium v jeho původní svěžesti. A znovu to vidíme v Africe. Tím, že sdílíme existenci a víru v Boha těch nejchudších, jsme přivedeni neodolatelnou silou k tomu, myslet na první křesťany, kteří prožívali s nadšením sdílení všeho, co měli.

Toto nadšení, vyvěrající ze sdílení, se objevuje po celé dějiny božího lidu a znovu vyvěrá na povrch jako podzemní řeka. Také dnes proniká do nových generací. Ale hluboký protiklad předělů odvrátil od církve četné mladé lidi, kteří hledali universalismus jinde, mimo oblast živého Boha. Samotné ekumenické hnutí, které bylo nadějí předešlé generace, do značné míry zabředlo do kolekvií a komisí, které se stírají, aniž docházejí k definitivním konkrétním závěrům.

Avšak víme také, na základě svých setkání a návštěv po celém světě, že existují země, kde lid Boží prožívá radikální evangelia, často bezhlučně, a především v situacích, kde sdílí do krajnosti utrpení Krista. A když mladí lidé zahlédnou tuto pravou tvář Církve, zahoří touhou po jejím důsledném uskutečnění v celé úplnosti.

Během těchto osmi let jsme lépe pochopili s konečnou

platností, že milovat Krista znamená zároveň milovat ho v jeho Těle, jímž je Církev. A milovat ho ne slovy, ale angažovaností celé naší bytosti. Neboť čím více pronikáme ke zdroji křesťanského života v kontemplaci Krista, tím více jsme vedeni k vyhledávání činů, které by měly být realizovány v konkrétních podmínkách našich životů.

A teď stejné nadšení pro sdílení, které naplňovalo první křesťany, strhne celý lid Boží ve společném tvoření. Konkrétními činy chceme všichni společně čerpat z jediného pramene života, kterým je zemřelý a zmrtvýchvstalý Kristus; nalézt nové impulsy odvahy, abychom překonali a ozdravili situaci rozkolu, starou několik staletí; otevřít nové cesty sdílení pro celé lidstvo. Jaro Církve začíná vyrážet pupeny. K jeho oslavě jsou vydávána tato akta koncilu mladých pro rok 1979.

Vstoupit do společného tvoření se vším lidem Božím

Není jara Církve bez účasti maximálního počtu pokřtěných. Bez usmíření mezi křesťany jsou jara, probouzející se mezi lidem Božím, odsouzena k tomu, přinést jen dílčí výsledky, nebo dokonce rozjitřit stará a nová rozdělení.

Universální smíření se připravuje především na místní úrovni: nechť četná malá prozatímní společenství učiní vše, aby utkala pouta sdílení s velkými místními společenstvími, s farnostmi, které zajišťují kontinuitu Kristových cest v dějinách; ať existující hnutí nešetří žádné úsilí směřující k tomu, aby se jejich vztahy k místům, kde se seskupuje lid Boží ve svém celku, staly hmatatelnými.

Pak budeme moci být svědky uskutečnění přeměny farností v místa smíření.

Během posledních let vznikly mezi křesťany četné malé skupinky jako odpověď na potřebu realizace bratrského sdílení ve společnosti, která je čím dál tím anonymnější. Umožňují mnoha lidem objevit poprvé svěžest evangelia, aby vyplnili příkop, který existuje mezi jejich vírou a jejich životem, aby našli pružné formy angažovanosti, přizpůsobené světu, který prochází rychlou proměnou.

Avšak tato malá prozatímní společenství se mohou projevit jako velmi křehká. Jsou často složena z členů, majících více či méně stejné tendence, a proto mají někdy sklon k tomu, změnit se v uzavřené a nekompromisní kroužky. A v případech, že pro možnost svého přežití velí cestu co nejmenšího odporu tím, že se zorganizují v hnutí, pak podporují dvoukolejnost a riskují tak, že se oddělí od celku lidu Božího.

Na druhé straně je stejně tak pravda, že velmi mnozí mladí lidé nesnášejí nehybnost určitých farností, chlad hotově připravených činností, které dusí spontánnost. Cítí se nedobře v místě, kde mají pocit, že jsou nepochopeni, kde jejich někdy nešikovně vyjádřené snahy nejsou brány vážně. Stále ve větším počtu prchají z míst, kde se nemohou angažovat s celou svou energií pro společné tvoření.

V některých místech jsou také farnosti, které zrcadlí rozdělení společnosti na třídy, etnické skupiny a generace; cizinec tam nenachází skoro nikdy své místo. Ovšem farnost by neměla být prostou kopií lidských společností, je mikrokosmem onoho jedinečného společenství, které se nazývá Církví: nikdo z něho není vyloučen. Teprve svou přítomností uvnitř společenství jednotlivých farností budou moci prozatimní skupiny pomoci jim odkrýt to, co je jejich hlavní poslání: být místem pro všechny.

K tomu, aby se Koncil mladých zúčastnil na této přeměně místních společenství, čas od času nabídne skupina mladých své služby, aby oživila život farnosti na dobu čtrnácti dnů; pokusí se tam působit jako kvas v těstě, mezi jinými pro každodenní modlitbu otevřenou všem.

Rodiny, které budou umět sladit životní požadavky jedné manželské dvojice se široce otevřenou branou pro ostatní, tím že převezmou určité povinnosti v místních společenstvích, se stanou nenahraditelným činitelem humanizace.

V Africe je tradiční rodina tím nejlepším místem, kde lze prožívat solidaritu a sdílení. Po určitém období, kdy se misionářské kázání obracelo často na jednotlivce, někteří afričtí křesťané dnes s oblibou mluví o Církvi-Rodině, Církvi, kde se mohou rozvinout všechny hodnoty rodiny, ale mimo hranice klanů, kmenů nebo tříd, o rodině, kde nikdo již není cizincem.

Ve farnosti, která se stala rodinou rodin, společenstvím společenství, je možno setkání mezi generacemi a mohou tu být uplatněna specifická nadání všech v ěků. Nadání velmi starých již nejsou ukryta. Jejich mystické intuice, jejich otevřené srdce, jejich očekávání vyjádřené v modlitbách nejsou kupředu ty, kteří jsou mladší než oni. A "pastýřská péče o děti", zcela obnovená, probudí pro Boha i ty nejmenší a připraví je na velká rozhodnutí jejich života.

Aby bylo možné objevit různorodá nadání a uplatnit je v jednotě, každé místní nebo krajové společenství potřebuje jednoho shromažďovatele. Bez autoritářství, bez kastovnictví, bez individualistických projektů, jeho úkol je především pastýřský. Ten, kdo vykonává tento úkol, nemůže se stát funkcionářem, neboť by již nevzbuzoval důvěru; pro zajištění nutného malého množství administrativních úkolů nechť mu pomohou jiní, kteří na to věnují část svého volného času.

Povolání být služebníkem náboženské obce v místním společenství předpokládá nejprve určitý čas hledání a ověřování. Existují mužové a ženy, často velmi staří, kteří mají velkou rozlišovací schopnost. Svým uměním naslouchat, které nenahrazuje svátost smíření, budou pomáhat mladým, aby našli cestu, která odpovídá jejich specifickému nadání. Výchova pro kněžské povolání připravuje muže, kteří jsou zakořeněni ve velké tradici Církve a usilují v první řadě o probouzení zájmu o Boha svým vlastním životem. Je-li studium theologie odtrženo od kontempace živého Boha, omezí

se na netvůrčí intelektuální proslov.

Ti, kteří se angažují celou svou existencí pro to, aby prožívali s druhými podobnoství sdílení, zaujímají také nezbytné místo mezi lidem Božím. Když se neusadí v podmínkách snadného života, prožívají až do konce radikalismus darování sebe Kristu bez očekávání odměny; znamením svého života, kvalitou své bratrské lásky nesou kupředu mnoho dalších.

Odhalit formy meditativní a lidové modlitby

Probuzení místních obcí k novému životu bude vždy procházet prostou, ale krásnou společnou modlitbou, modlitbou meditativní a lidovou, v níž by se mohl poznat veškerý lid Boží.

Mnoho starších osob je zarmouceno tím, že z bohoslužeb farností zmizela jistá mystická žíla, která byla nahrazena přespřílišným vysvětlováním. A mnoho mladých ztěžší snáží bohoslužby, kde slovo několika málo jedinců zabírá příliš mnoho místa. Pomocí prostých prostředků by společná modlitba mohla dosáhnout více meditativní charakter: chvíle ticha, v nichž jsou shromážděni ve společném výrazu lidé velmi různých tendencí; diskretní osvětlení, která usnadňují intimnost; zpěvy, které jsou někdy vytvořeny z jediné věty, opakované do nekonečna; přímluvy ve vážných situacích života lidí; odstranění každého zbytečného slova. I kázání by někdy mohlo být projevem, adresovaným Bohu, modlitbou.

Týden po týdnu je možné znovu projít etapami Svatého Týdne při prožívání "týdenních velikonoč". Když procházíme ze smrti do života s Kristem, vstupujeme na cestu smíření:

V pátek večer se pomodlit sám nebo společně s jinými kolem kříže, ve společenství zvláště s pronásledovanými křesťany, s uvězněnými z důvodů svého svědomí na celém světě. Položit své čelo na dřevo kříže rozloženého na zemi a odevzdat všech na svá osobní břemena Kristu, který prožívá agonií s lidmi až do konce času.

Jsou to křesťané ortodoxní tradice, kteří nás učí chápat svým citem řeč těla a gesta v liturgii i v osobní modlitbě. Mystická tradice církví Orientů uchovává veškerý lid Boží před příliš zesvětštělou mentalitou. Život Svatého ducha, znovu objevený křesťany Západu, charismatická spontánnost vyhledávaná ve chválách, jsou skutečnostmi, prožívanými odjakživa ortodoxní církví.

V sobotu večer vycházet vstříc Vzkříšení svátkem velikonočního světla, doprovázeného čtením Evangelia o vzkříšení a bděním při modlitbě, prodlouženým čas od času po celou noc.

V neděli oslavit ve svátečním duchu Vzkříšeného, poznávaného v Písmech a v lámání chleba Eucharistie.

Je mnoho těch, kdo by chtěli číst a chápat Písma, ale nevědí, jak. Od těchto "týdenních velikonoč" najdou cestu, jak postupovat krok za krokem v poznávání Krista, souvislou

četbou jednoho z Evangelii, nebo tím, že se budou věnovat každý měsíc meditaci o jiném aspektu života Ježíše. Neboť žádné slovo z Písma nelze nikdy číst izolovaně, lze mu rozumět jen skrze Krista, který je Láska.

Liturgie ztrácí svůj elán, když již není podpírána osobní modlitbou. I během velmi zaplněného dne je možno vždy najít chvíli, abychom chválili Toho, který nás miloval první.

Každý farní kostel by se stal místem obývaného ticha, kdyby tam mladí lidé zajišťovali modlitební službu, např. v poledne. Kdyby všechny kostely zůstaly takto otevřeny během dne, osobní modlitba by tím našla podporu.

Chápat z nitra službu universálního pastýře

Struktury farností jsou nyní obrazem rozdělení mezi různé konfese. Přeměna farností, nejen že zdaleka nebude zesilovat vícekolejnost konfesí, ale naopak p odnítí zanícení universální náboženské obce.

Existuje určitá cesta k tomu, aby byl učiněn konec skandálu rozdělení mezi křesťany a bylo umožněno společné tvoření mezi církvemi; tato cesta spočívá pro každé místní společenství v tom, obrátit se ke službě smíření v srdci všeho lidu Božího. V uplynulých měsících bylo mnoho žen a mužů získáno, víc než kdy jindy pro myšlenku služby jednoho universálního pastýře, "dbajícího o to, aby sloužil člověku jako takovému a ne pouze katolíkům, aby hájil především a všude práva lidské osobnosti a nejen práva Církve" /JAN XXIII/.

Velký počet ekumenických orgánů umožnil vzájemné poznání a objevování všeho, co mají církve společného. V některých zemích zaujaly statečné stanovisko ve prospěch spravedlnosti, ikdyž jejich úsilí nemohla vždy změnit danou situaci. Dnes si mnoho mladých lidí klade otázku, zda tyto organismy se nestaly překážkou pro viditelné dorozumění mezi křesťany, tím, že nastolují jinou formu paralelismu, která zpochybňuje službu jednoho universálního pastýře. Jestliže se věřící, pokřtění v rámci jiných konfesí, nejen nebudou stranit před službou jednoho kněze, ale budou se snažit to chápat ze svého nitra, jestliže se římský biskup obklopí křesťany nekatolického původu, kteří žijí ze zanícení pro jednotu Kristova Těla, pak se otevře cesta ke smíření a z toho vyplyne přeměna v jeho službě. Ekumenická pastýřská služba římského biskupa, služebníka služebníků Božích, oživí dorozumívání mezi církvemi a podnítí místní společenství, aby se otevřela pro universální dimenzi lidu Božího. Osvobozen od všech forem tlaku a oproštěn od mocenských prostředků, pozorný pro místní situace, bude moci svobodně vyjadřovat prorocká vnuknutí uprostřed lidu Božího a uprostřed celé lidské rodiny.

Je pravda, že se někteří lidé obávají toho, že přijetí zásady jednoho služebníka univerzální náboženské obce zničí jejich konfesijní totožnost. Ale smíření neznamena ví-

těžství jedněch a ponížení druhých, neznamená nutně vzdát se těch, kdo nás seznámili s vírou v Krista. Naopak, společná obec znamená objevení darů, vložených do těch druhých. Jestliže každý tvrdí, že nepotřebuje ty druhé, jestliže každý chce sám všechno přinášet a nic nepřijímat, pak se smíření neuskuteční.

Obrátí tak společenství, která vyšla z reformace, svou pozornost k tomuto zdroji jednoty v katolické církvi, jímž je eucharistie, vždy přijímaná v duchu chudoby a s důvěrou dítěte? /Bylo vždy v povaze protestantismu, že ponechával každému svobodu výkladu slov Kristových, včetně těch, která se týkají eucharistie./ Dnes konstatují světsí i církevní představitelé, že v některých částech světa chodí nekatolíci ke zpovědi do katolického kostela, a stává se dokonce, že katolíci přijímají svátost i jiných konfesí. Tato situace skutků má ještě více obrátit pozornost nekatolíků k tomuto specifickému daru katolické církve: víře ve zbožnovatelnou přítomnost Krista v Eucharistii.

A zdaž stejně tak uznávají katolíci, že to nejlepší, co je v protestantských církvích, jejich specifický dar, spočívá v tom, že vždy hledaly v Písmu bezprostřední zdroj pro žití z Boha uprostřed lidí? Vzpomeneme-li si na to, co znamenali někteří velcí protestantští duchové XVII. a XVIII. století, ti, jejichž písemné zápisy byly převedeny do chorálů nebo hymnů Johannem Sebastianem Bachem s málokdy dosaženou intenzitou, pak pochopíme lépe, jak bylo slovo Boží milováno, bráno hluboce vážně v osobním životě, jak inspirovalo vnitřní život, jak pronikalo, přetvářelo, zpracovávalo protestantského křesťana až do jeho nejintimnějšího nitra.

Abychom konkretizovali toto hledání univerzální náboženské obce, navrhuje, aby během roku 1979 každý jednotlivec, každá místní obec, se denně modlil za římského biskupa a za přetvoření jeho ekumenické služby.

Rozšířit solidaritu na všechny lidi

Na základě dopisů z Kalkuty a z Čínského moře začalo již mnoho mladých lidí předjímat společnost, založenou na sdílení, svou vůlí čelit nespravedlnosti ve všech jejích formách, svou přítomností uprostřed těch, na něž se nejvíce zapomíná, svými bezprostředními a konkrétními činy solidarity a obětmi společnosti. Neztrácejí odvahu, jsou světlelem pro další.

Aby bylo sdílení rozšířeno na širší úroveň, budou někteří muset získat nutné schopnosti, aby rozvinuli alternativy ke společnosti zisku a konsumu. Někteří vstoupí do existujících nadnárodních organismů, jiní povedou skrytější boj uvnitř současných struktur společnosti. Již jejich studie nebo jejich učební poměr nebudou považovány za prostředek k tomu, aby se vycvičili pro konkurenci, ale za přípravu k tomu, aby pak věnovali svůj život pro ostatní.

Tito "podněcovatelé sdílení", pocházející ze všech kontinentů, budou hledat s mnoha dalšími způsoby, jak roz-

šířit toto sdílení až na úroveň celé naší planety: jak nejlépe rozdělit zdroje naší planety? Jak zajistit slušné stravování pro všechny? Jak přeměnit mezinárodní obchod tak, aby se vyrovnala životní úroveň mezi bohatými a chudými zeměmi? A také v tomto africkém kontinentě, podmínovaném násilím, cítíme naléhavost této universální v ýzvy: jak zastavit mezinárodní obchod se zbraněmi a přeměnit vojenská průmyslová odvětví v průmysl míru a rozvoje?

Skutečná mezinárodní solidarita povede také některé k tomu, aby zintenzivnili svá úsilí k podepření těch, kdo jsou bez hlasu, neustále odvrhováni, k podpoře obětí rasismu, vysídlených osob a národů, politických uprchlíků ze všech zemí.

V tomto konkrétním hledání lidštějšího světa budou ti, kdo kladou svou důvěru v Krista, velmi často postaveni po bok žen a mužů se zcela jinými obzory, ale naplněných stejným ohněm pro sdílení a spravedlnost. Křesťané mohou v této spolupráci získat všechno. Je zbytečné vytvářet paralelní instituce nebo se snažit získat kohokoliv pro svůj vlastní plán.

Křesťanství existuje jako vzor pro všechny lidi, nepříslušší křesťanům, aby vymezovali jeho přítomnost. Existují lidé, kteří žijí z Boha ve velkých světových náboženstvích. Existují takoví, kteří hledají smysl svého života mimo sami sebe, ale znají z Boha jen jeho ticho, někdy po celý život. Existují takoví, kteří odvrhují Boha jen proto, že jim o něm byl dán autoritativní obraz, obraz Boha, který trestá lidskou bytost. Ale existují ještě i takoví, pro které je Bůh takovým oslněním, že jim jsou oslepeni a tvrdí o sobě, že jsou agnostiky, zatím co, aniž to i vědí, jsou odleskem jeho obrazu.

Budou mít křesťané dost představitosti, aby utkali byť i jen jedinou nit, která by je spojovala ze všemi těmito lidmi?

x x x x x

Dnes, po mrazech a vichřicích, které oznamují konec jedné zimy, stojí již na prahu nové jaro církve. Budeme ji umět přivítat činy?

Před křesťany vyvstávají dvě možnosti:

Buď zůstane lid Boží rozdroben v množství proti sobě postavených frakcí, bez zájmu jedny o druhé, neschopné podílet se o radosti a utrpení celé lidské rodiny; žádný div tedy, že je církev stále více opouštěna lidmi naší doby a nahrazena lhostejností nebo ideologiemi vnuceného rozdělení.

Nebo vstoupí křesťané s kořeny zapuštěnými do oslavy zemřelého a opět vzkříšeného Krista do procesu smíření, najdou znovu svou viditelnou náboženskou obec kolem univerzálního pastýře, a rozšíří svou solidaritu na všechny lidi. To bude tím jarem: církev se stane tím, čím je: pučícím klíčkem nového, konečně usmířeného lidstva.

Mathare Valley, Afrika
v předvečer vánoc 1978